

10. november 2008

**KUN DE HØJESTLØNNEDE FÅR GAVN AF SKATTELETTelserNE**

*Der er stor forskel på hvor mange penge danske børnefamilier får ekstra i pengepungen i 2009. En akademikerfamilie med to børn får dobbelt så stor realvækst som en 3F-familie. Mens akademikerparret får knap 17.000 kr. mere mellem hænderne i 2009, får 3F-familien kun 8.000 kr. Hovedforklaringen er, at gevinsterne af regeringens skattelettelse stort set kun kommer højindkomst-familierne til gavn.*

---

**Resumé:** Analysen viser, at der er stor forskel på hvor stor en reel indkomstfremgang danske børnefamilier kan se frem til i 2009. Når udgifterne til daginstitution, skat og forbrug er fratrukket, kan stort set alle familier se frem til en reel indkomstfremgang i 2009 om end, der er stor forskel på størrelsen. Familier med lav indkomst vil opleve markant lavere vækst end familier med høj indkomst, og forklaringen er, at især skattelettelse ikke kommer alle danske familier til gode i samme grad.

Ses der isoleret på skattelettelse får højindkomstfamilierne op til otte gange mere ud af skattelettelse end de lavest lønnede familier, så mens en typisk LO-familie med en månedlig indtægt på knap 50.000 kr. får knap 900 kr. ud af skattelettelse, vil en akademiker-familie, der tjener cirka 75.000 kr. om måneden, få en gevinst på 8.000 kr. af regeringens skattelettelse.

Herudover viser analysen, at boligejere med flekslån rammes hårdt af de stigende renter. Som de eneste i analysen vil enkelte familier med flekslån komme ud af 2009 med en decideret indkomstnedgang i forhold til 2008. En tjenestemandsfamilie, der bor i ejerbolig finansieret med fastforrentet lån, vil få næsten 14.000 kr. mere til sig selv i 2009, mens en tilsvarende familie med flekslån kun får under det halve – nemlig 5.200 kr. i realvækst i 2009. De stigende renter har således gjort et stort indhug i den indkomstfremgang, som familierne ellers kunne forvente.

## **KUN DE HØJESTLØNNEDE FÅR GAVN AF SKATTELETTELSENERNE**

### *Baggrund*

Analysen bygger på en gennemgang af en række familietypers økonomi i 2008 og 2009. Notatet bygger på følgende familier:

- 2 voksne, der er medlem af 3F og HK/butik med 2 børn boende i lejebolig med samlet månedsløn i 2008 på 44.500 kr. (f.eks. en chauffør og en kasse-assistent).
- Enlig dagpengemodtager uden børn boende i lejebolig.
- 2 voksne med 2 børn, hvor forældrene er medlem af 3F. Familien bor i ejerbolig med fastforrentet lån eller flekslån. Samlet månedsløn i 2008 på 45.900 kr. (f.eks. et postbud og en rengøringsassistent)
- 2 voksne med 2 børn, hvor forældrene er medlem af Metal og FOA. Familien bor i ejerbolig med fastforrentet lån eller flekslån. Samlet månedsløn i 2008 på 49.200 kr. (f.eks. en mekaniker og en SOSU-hjælper).
- 2 voksne med 2 børn, hvor forældrene er medlem af FTF. Familien bor i ejerbolig med fastforrentet lån eller flekslån. Samlet månedsløn i 2008 på 59.100 kr. (f.eks. en folkeskolelærer og en sygeplejerske).
- 2 voksne med 2 børn, hvor forældrene er medlem af AC. Familien bor i ejerbolig med fastforrentet lån eller flekslån. Samlet månedsløn i 2008 på 73.400 kr. (f.eks. en læge og en jurist).

Antagelserne bag beregningerne er vist i boks 2 sidst i notatet, og familiernes indkomst er vist i bilaget.

### *Ikke alle familier får lige meget at glæde sig til*

Tabel 1 viser den reale vækst i familiernes disponible indkomst i 2009. En børnefamilie bestående af en 3F'er og en butiksansat HK'er kan se frem til en realvækst i den disponible indkomst på 6.200 kr. i 2009 i forhold til 2008, hvilket svarer til en vækst på 2,4 procent. Familien har således 6.200 kr. mere at gøre godt med efter skat, daginstitution, bolig, dagligvarer, tøj og andre forbrugsgoder.

Væksten for en enlig dagpengemodtager er noget mindre, nemlig på 1,5 procent. Forskellen skyldes, at mens personer på arbejdsmarkedet får glæde af lønstigningerne, bliver de offentlige overførsler reguleret med satsreguleringen, der ikke er nær så stor som de generelle lønstigninger i samfundet.

For boligejerne er der stor forskel på væksten i indkomsten alt afhængigt af lånetype. De familier, der har fastforrentede obligationslån i boligen, kan se frem til en realvækst i den disponible indkomst på op til 4 procent, mens familier med flekslån kan se frem til en langt mere afdæmpet vækst i 2009.

En 3F-familie i egen bolig vil opleve en realvækst på 3,3 procent, hvis boligen er finansieret med et fastforrentet lån. Dette svarer til en vækst på 8.000 kr. i 2009-priser. En Metal/FOA-familie kommer ud med næsten samme resultat, mens tjenemandsfamilien, som f.eks. en sygeplejerske og en politibetjent, kan forvente en vækst på 4,2 procent eller 13.800 kr. Ligeledes kan akademiker-familien glæde sig til markant flere penge mellem hænderne, da et typisk akademiker-par som f.eks. en læge og ingeniør, vil få en realstigning på 17.000 kr. i den disponible indkomst i 2009. En akademikerfamilier får således dobbelt så mange ekstra penge mellem hænderne i forhold til en 3F-familie.

Der er således stor forskel på realvæksten i familiernes indkomst alt afhængigt af indkomstniveauet. Væksten i lønningerne har familierne imellem været den samme, og forklaringen på den store forskel i væksten er især, at gevinsten af skattelettelserne er meget ulige fordelt.

Tabel 1. Vækst i familiernes disponible indkomst 2008-2009. (2009-priser)

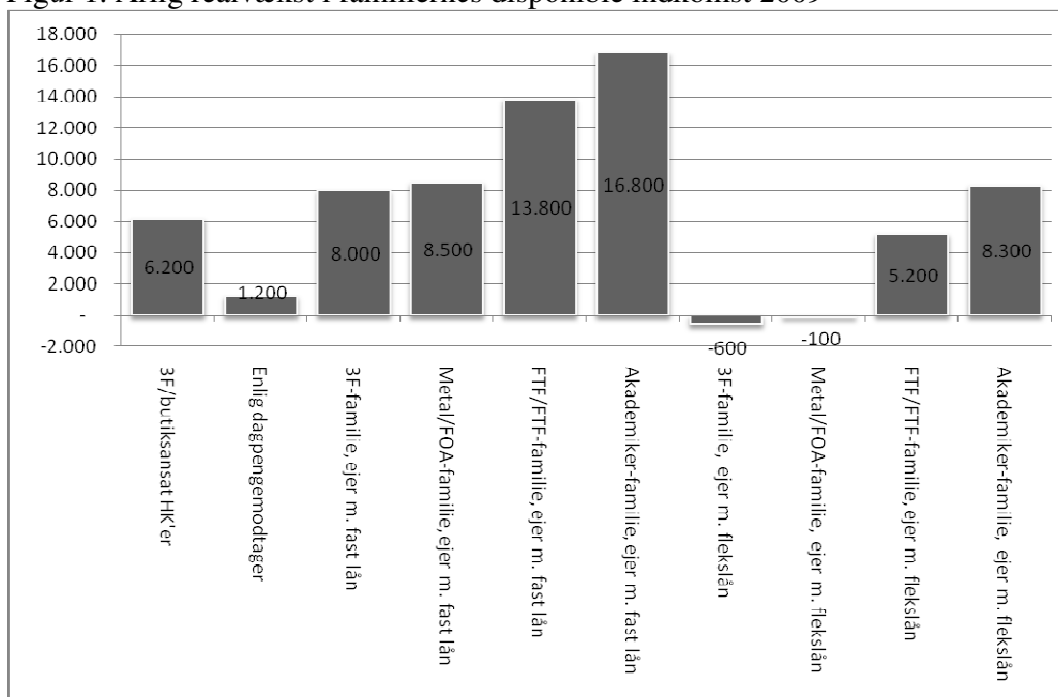
	Disponibel indkomst		Vækst	
	2008	2009	2008-2009	
	Kr.		Kr.	Pct.
<i>Lejere</i>				
3F/butiksansat HK'er	261.300	267.500	6.200	2,4
Enlig dagpengemodtager	81.200	82.400	1.200	1,5
<i>Boligejere, fastforrentet lån</i>				
3F-familie	244.500	252.500	8.000	3,3
Metal/FOA-familie	266.400	274.900	8.500	3,2
FTF/FTF-familie	325.100	338.900	13.800	4,2
Akademiker-familie	394.700	411.500	16.800	4,3
<i>Boligejere, flekslån</i>				
3F-familie	246.900	246.300	-600	-0,2
Metal/FOA-familie	268.800	268.700	-100	0,0
FTF/FTF-familie	327.500	332.700	5.200	1,6
Akademiker-familie	397.000	405.300	8.300	2,1

Anm.: Boligejerne har en bolig til 2.0 mio. kr., og har lån 1.2 mio. kr. Grundværdien er 500.000 kr. Det antages, at SP fortsat er suspenderet i 2009. Alle beløb er afrundet til nærmeste hundrede og angivet i 2009-priser. Alle familierne undtagen dagpengemodtageren har to børn.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodell. Familiernes lønninger er udtrykt af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 1 gengiver den årlige realvækst i 2009 fra tabel 1. I figuren ses det tydeligt, at der er stor forskel på den vækst, familierne kan se frem til i 2009. Det, familierne får ekstra i pengepungen i 2009, varierer fra knap 17.000 kr. for akademiker-familien med fastforrentet boliglån til et decideret tab på 600 kr. for 3F-familien med fleksslån. Det er dermed meget klart, at der er stor forskel på væksten familierne imellem alt afhængig af indkomst og boligtype.

Figur 1. Årlig realvækst i familiernes disponible indkomst 2009



Anm.: Boligejerne har en bolig til 2.0 mio. kr., og har lån 1.2 mio. kr. Grundværdien er 500.000 kr. Det antages, at SP fortsat er suspenderet i 2009. Alle beløb er afrundet til nærmeste hundrede. Alle familierne undtagen dagpengemodtageren har to børn. Læs mere om antagelserne i boks 1.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodell. Familiernes lønninger er udtrykket af Lovmodellens datagrundlag.

### *Familier med fleksslån får markant lavere vækst*

Forskellene familierne imellem bliver kun endnu tydeligere, hvis boligejerne har finansieret boligen med et rentetilpasningslån – et såkaldt fleksslån. Presset på finansmarkederne med de stigende renter får store konsekvenser for boligejere med fleksslån i 2009. Store dele af den vækst, der ellers var udsigt til, er forsvundet for disse familier.

De familier, der er medlem af LO-forbundene og har finansieret deres bolig med rentetilpasningslån, vil få færre penge mellem hænderne i 2009, mens tjenemands- og akademikerparret kan se frem til øgede forbrugsmuligheder.

Grundet de stigende renteudgifter vil 3F-familien med flekslån kunne vente en direkte tilbagegang på 0,2 procent eller 600 kr., mens Metal/FOA-familien realt set ikke får flere penge til sig selv i 2009. FTF- og akademiker-familien kan derimod se frem til en positiv vækst i den disponible indkomst på mellem 5.000 og 8.000 kr. Væksten er markant mindre end blandt boligejere med fast lån. Generelt koster flekslån boligejerne 2-3 procentpoint i realvæksten.

<b>Boks 1. Regeringens hjælpepakke</b>
--

Regeringens hjælpepakke ovenpå finanskrisen vil sandsynligvis få renten på flekslån til at falde frem mod december, hvor boligejere med ét-årige flekslån skal refinansiere deres lån. Men så længe renten på flekslån overstiger de 5 procent, der er brugt for familierne med fastforrentet lån i denne analyse, vil flekslånerne få lavere realvækst end boligejere med fastforrentet lån 2009.
--

*Stor forskel på familiernes forbrugsmuligheder i 2009*

Tabel 2 viser realvæksten og den disponible indkomst pr. måned for familierne. 3F/HK-familien kan se frem til 500 kr. mere om måneden, mens den enlige dagpengemodtager kun får 100 kr. pr. måned.

Den reale vækst i den disponible indkomst for LO-familierne med fastforrentet boliglån er på 700 kr. pr. måned, mens tjenemænd og akademikere kan glæde sig over at få op til 1.400 kr. ekstra hver måned. Så mens lavindkomstfamilierne kan få en ekstra biograftur for hele familien om måneden, vil højindkomstfamilierne kunne komme en del længere. Læger, advokater og folkeskolelærere har simpelthen mere at stå imod med end håndværkere og SOSU-assistenten på grund af skattelettelserne.

Tabel 2 vidner om, at boligejerne med flekslån som nævnt ikke har meget ekstra tilbage i 2009. 3F-familien må indskrænke forbruget i 2009, idet familien skal af med 100 kr. om måneden hver måned i 2009 for at opretholde det samme forbrug som i 2008. Tjenestemand- og akademikerfamilien er de eneste familier med flekslån, der vil opleve en månedlig fremgang i forbrugsmulighederne, idet realvæksten vil ligge på 400-700 kr. pr. måned i 2009.

Tabel 2. Månedlig vækst i familiernes disponible indkomst 2008-2009 (2009-priser)

	2008	2009	Samlet ændring
	Kr.		
<i>Lejere</i>			
3F/butiksansat HK'er	21.800	22.300	500
Enlig dagpengemodtager	6.800	6.900	100
<i>Boligejere, fastforrentet lån</i>			
3F-familie	20.400	21.000	700
Metal/FOA-familie	22.200	22.900	700
FTF/FTF-familie	27.100	28.200	1.200
Akademiker-familie	32.900	34.300	1.400
<i>Boligejere, flekslån</i>			
3F-familie	20.600	20.500	-100
Metal/FOA-familie	22.400	22.400	-
FTF/FTF-familie	27.300	27.700	400
Akademiker-familie	33.100	33.800	700

Anm.: Boligejerne har en bolig til 2.0 mio. kr., og har lån 1.2 mio. kr. Grundværdien er 500.000 kr. Det antages, at SP fortsat er suspenderet i 2009. Alle beløb er afrundet til nærmeste hundrede. Alle familierne undtagen dagpengemodtageren har to børn. Læs mere om antagelserne i boks 1.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodell. Familiernes lønninger er udtrykt af Lovmodellens datagrundlag.

### *Ikke alle familier får glæde af skattelettelserne*

En af hovedforklaringerne på de store forskelle i børnefamiliernes realvækst er skattelettelserne i 2009. Tabel 3 viser hvor stor en del af realvæksten, der skyldes skattelettelserne.

Det ses, at alle danske familier får glæde af regeringens skattelettelser, men der er stor forskel på størrelsen af gevinsten. 3F/HK-familien, den enlige dagpengemodtager samt 3F-familien og Metal/FOA-familien vil, uanset boligtype, kun få et vækstbidrag fra skattelettelserne på 0,2-0,3 procent, hvilket svarer til under 1.000 kr. pr. familie eller under 100 kr. pr. måned i 2009-priser.

Til sammenligning vil en tjenestemand- eller akademiker-familie som f.eks. politibetjente, pædagoger, læger og advokater få gevinster af skattelettelserne i en størrelsesorden på op til 2 procent, hvilket svarer til 5.000-8.000 kr.

Tabel 3. Familiernes gevinst af skattelettelserne. (2009-priser)

	Pct.	Kr.
<i>Lejere</i>		
3F/butiksansat HK'er	0,3	830
Enlig dagpengemodtager	0,2	195
<i>Boligejere</i>		
3F-familie	0,3	845
Metal/FOA-familie	0,3	900
FTF/FTF-familie	1,7	5.685
Akademiker-familie	2,0	7.945

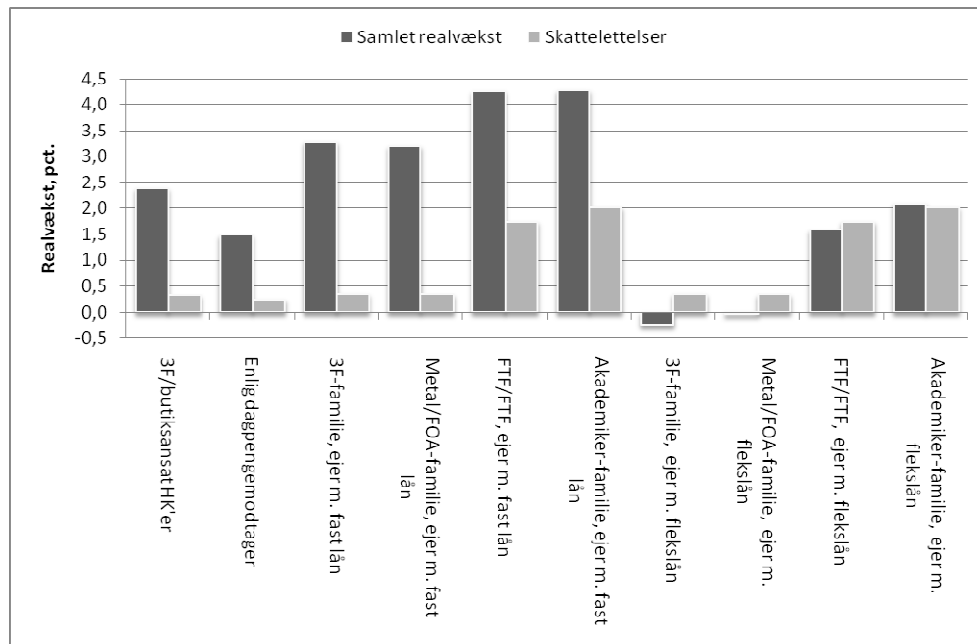
Anm.: Boligejerne har en bolig til 2.0 mio. kr., og har lån 1.2 mio. kr. Grundværdien er 500.000 kr. Alle familierne undtagen dagpengemodtageren har to børn. Læs mere om antagelserne i boks 1.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodell. Familiernes lønninger er udtrykt af Lovmodellens datagrundlag.

Udover skattelettelserne vil der være en effekt i den samlede indkomstskat grundet væksten i familiernes lønninger, hvilket i sig selv medfører en øget indkomstskat. Derudover vil boligejere med flekslån som resultat af øgede renteudgifter få et større fradrag og deraf mindre indkomstskat, hvorfor der kan være modsatte effekter på skatteindbetalingerne udover skattelettelserne positive effekt.

Skattelettelserne har ikke været hele årsagen til væksten i familiernes rådighedsbeløb. Figur 2 viser hvor meget, skattelettelserne har bidraget med i forhold til den samlede vækst. Både boligudgifter, skat, daginstitution, løn, overførsler m.m. har indflydelse på den samlede vækst.

Figur 2. Samlet realvækst og bidrag fra skattelettelser. 2008-2009.



Anm.: Boligejerne har en bolig til 2.0 mio. kr., og har lån 1.2 mio. kr. Grundværdien er 500.000 kr. Alle familierne undtagen dagpengemodtageren har to børn.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodell. Familiernes lønninger er udtrykket af Lovmodellens datagrundlag.

### *Ufinansierede skattelettelser skaber ulige gevinster*

Analysen viser, at der er stor forskel på hvor meget, de danske børnefamilie har til ekstra forbrug i 2009. Baggrunden for den meget ulige realvækst i 2009 er i høj grad regeringens skattelettelser, der stort set kun kommer de højestlønnede til gavn.

Forklaringen på skattelettelsernes meget ulige fordelingsprofil er, at regeringen har ladet skattelettelserne for 2009 være ufinansierede. Regeringen har givet skattelettelser til de rigeste familier uden at sikre sig, at lettelserne er finansierede. På den måde har man gamblet med den finanspolitiske holdbarhed og øget uligheden. AErådet holder derfor på, at lempelser i skatten på arbejde skal ske ved skatteomlægninger, således at lettelserne er fuldt finansierede. På denne måde sikres den finanspolitiske holdbarhed uden, at regningen sendes til fremtidens generationer samtidig med velafbalancerede skattelettelser på arbejdsindkomst. AErådet har blandt andet foreslået loft over indbetalinger på alle former for pensionsordninger eller afskaffelse af frynsegoder – begge forslag vil give råderum til nedsat skat på arbejde uden at øge uligheden.

**Boks 2. Metodebeskrivelse**

Alle familierne bortset fra dagpengemodtageren har ét barn i børnehave og ét barn i SFO. Boligejerne bor i et hus til 2.000.000 kr. med en grundværdi på 500.000 kr. Familierne har lånt 1.200.000 kr. til boligen, og der betales kun renter på lånet. Renten afhænger af, om familien har et fastforrentet eller et flekslån. Det fastforrentede lån er optaget til 5%, mens flekslånet har en rente på 4,1% i 2008 og 5,8% i 2009. Renterne på flekslånet er fastsat ud fra renteutviklingen på et F1-flexlån hos Realkredit Danmark fredag den 24/10-08.

Familien bestående af en 3F'er og en butiksansat HK'er samt den enlige dagpengemodtager bor til leje, mens alle øvrige familier er boligejere. Lejerne bor til leje på 100 m<sup>2</sup> til ca. 56.000 kr. pr. år., og med antagelserne om boligejernes boliglån vil renteudgifterne ligge på 56.-60.000 kr. i 2008.

Familiernes bruttoløn er fundet ved at kombinere medianindkomster for personer i forskellige a-kasser fra Lovmodellens datagrundlag. Beregningerne af familiernes disponible indkomst er foretaget i Finansministeriets Familietypemodell.

Til brug i beregningerne bruges LO's lønskøn for 2009, og inflationen er hentet fra AErådets seneste prognose. Med disse antagelser bliver inflationen 3,5 procent i 2008 og 2,5 procent i 2009. Det antages i modellen, at SP ikke genindføres i 2009. Den gennemsnitlige kommuneskattesats for 2009 er indsat i modellen.

**Bilag**

Bilagstabel 1 viser familiernes samlede bruttoløn i 2008 og 2009 i løbende priser. Lønningerne er udtrukket som medianindkomsten for personer af samme køn og a-kasse af Lovmodellen.

Bilagstabel 1. Familiernes årlige og månedlige bruttoløn. Løbende priser.

	Årlig bruttoløn		Månedlig bruttoløn	
	2008	2009	2008	2009
	Kr.			
3F/butiksansat HK'er	533.900	556.300	44.500	46.400
3F-familie	551.200	574.400	45.900	47.900
Metal/FOA-familie	590.800	615.600	49.200	51.300
FTF/FTF	708.900	738.700	59.100	61.600
Akademiker-familie	881.000	918.000	73.400	76.500

Anm.: Dagpengemodtagerne er en indbygget familietype i Finansministeriets Familietype-model.

Kilde: AErådet på baggrund af Finansministeriets Familietypemodel. Familiernes lønninger er udtrukket af Lovmodellens datagrundlag.